

Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Uw kenmerk	Uw brief van	Behandelend ambtenaar	Ons kenmerk	Telefoonnr	Verzonden datum
-	-	-		14 0168	18 april 2023

Onderwerp: integrale gebiedsgerichte aanpak Powerport Moerdijk

Geachte leden van Provinciale Staten,

Met het oog op de start van een nieuwe bestuursperiode voor uw Staten vragen wij gedurende uw (in)formatieproces graag aandacht voor een grote en complexe opgave die voor ons ligt: *Realisatie van een robuust energie-infranetwerk in Brabant dat in staat is de energietransitie mogelijk te maken. Het gaat om grootschalige en complexe projecten met een hoge urgentie die een grote ruimtelijke impact hebben. Een integrale aanpak met koppelkansen tussen landelijke, provinciale, regionale en lokale ruimtelijke opgaven is essentieel om te kunnen versnellen.*

Moerdijk speelt nu en in de toekomst een sleutelrol in de (inter)nationale en regionale energie-opgaven. Dit hangt samen met de verduurzaming van de aanwezige zware chemische industrie en de hieraan gekoppelde extreem hoge energiebehoefte en een grote verduurzamingsopgave. Op het haven- en industrieterrein Moerdijk bevinden zich 6 bedrijven uit de nationale lijst van piekbelasters op het gebied van stikstof en met de beoogde elektrificatie zijn stevige reducties te verwachten. En alleen al Shell Moerdijk, één van de 10 van bedrijven met de meeste CO₂ uitstoot van Nederland, zal dankzij de energie-infraprojecten haar CO₂ uitstoot tot 0 kunnen terugbrengen. De energie die vanuit Moerdijk over het versterkte energienet getransporteerd zal gaan worden is bovendien in de rest van Zuid-Nederland nodig om zowel verduurzaming als economische ontwikkeling mogelijk te maken. Met de energie-infraprojecten is dus veel maatschappelijke en milieuwinst te behalen.

Momenteel (stand medio april 2023) spelen er 12 bovenregionale energie-infraprojecten in onze gemeente voor de periode tot 2030. Een korte opsomming van een deel van de lijst:

- aanleg van een nieuw 380/150 kV station
- realisatie van de hoogspanningsverbinding zuidwest 380 kV Oost
- zoekgebied voor 380/150 kV verbinding Krimpen aan den IJssel of Crayestein
- aanlanding wind op zee (Nederwiek 3/VAWOV)
- Delta Rhine Corridor
- waterstofnetwerk
- warmtenet, inclusief geothermie

Het merendeel van deze energieprojecten valt onder de rijkscoördinatieregeling en is gekwalificeerd als zeer urgent. Uit oogpunt van snelheid worden de projecten op dit moment niet integraal opgepakt, maar per individuele opgave. De genoemde projecten moeten echter worden ingepast op dezelfde paar vierkante kilometer waar ook opgaven liggen op gebied van de landbouwtransitie, bedrijven-terreinontwikkeling, realisatie van truckparkings, huisvesting van arbeidsmigranten en onze reguliere woningbouw- en bereikbaarheidsopgaven. Een gebied dat nu al een hoge milieu- en ruimtedruk kent. Wij voorzien dat dit tot toenemende inpassingsproblemen, maatschappelijke weerstand en dus vertraging leidt.

Zonder wijziging in de aanpak wordt dit probleem voor de toekomst alleen maar groter. We weten namelijk nu al dat ook na 2030 aanvullende energie- én grondstoffeninfrastructuur projecten in Moerdijk zullen landen.

Als college van Moerdijk erkennen wij de urgentie van de energietransitie en zijn we bereid onze verantwoordelijkheid te nemen. Dit doen we middels bijgevoegde positiebepaling. We zitten constructief aan tafel en zijn bereid mee te denken over versnellingsmogelijkheden. Maar versnelling vergt wel integraliteit in de aanpak. We stellen daarom de nadrukkelijke voorwaarde dat niet alleen gefocust wordt op de nationale en bovenregionale opgaven, maar dat ook geïnvesteerd wordt in de structurele verbetering van de leefbaarheid en een toekomstbestendig perspectief voor de inwoners en ondernemers in de gemeente Moerdijk. In verlengde hiervan koppelen wij onze medewerking binnen de individuele energie-infraprojecten aan de bereidheid van partijen om op korte termijn tot integrale afspraken te komen.

Hiervoor trekken we graag lering uit de geschiedenis. Er zijn genoeg voorbeelden, zo blijkt ook recent weer in Groningen, waarbij nationale energieopgaven van rijkswege in een gebied zijn ingepast, zonder aan de voorkant afspraken te maken over parallel versterking van de leefbaarheid en doorontwikkeling van deze gebieden.

Dat het anders kan hebben we reeds samen aangetoond. Na de brand bij Chemiepack in 2011 waren er in Moerdijk grote zorgen over leefbaarheid, veiligheid en toekomstperspectief. We hebben toen samen met u en het toenmalige Havenschap Moerdijk de Havenstrategie Moerdijk 2030 vastgesteld, gericht op doorontwikkeling van deze economische toplocatie, maar wel in balans met de omgeving. Sindsdien is er mede dankzij aanvullende afspraken met het rijk met succes gewerkt aan het herstellen van rust en vertrouwen. Tot op dit moment, nu we merken dat de leefbaarheid opnieuw onder druk staat.

Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opgaven in dit gebied willen wij graag opnieuw met het rijk, provincie en relevante stakeholders in een bestuursovereenkomst tot afspraken komen. De eerste verkennende ambtelijke gesprekken met de provincie en het ministerie van EZK vinden momenteel plaats. Gelet op de integraliteit van de opgaven vergt dit echter een bredere betrokkenheid dan enkel vanuit economie en klimaat. In het concept ontwikkelperspectief voor Brabant staat benoemd dat een integrale gebiedsgerichte aanpak voor Powerport Moerdijk nodig is. Wat ons betreft een nuttige opmaat om tijdens het aankomende bestuurlijk overleg Leefomgeving als rijk en provincie tot afspraken te komen over een "ontwerptafel Moerdijk". Wij beseffen dat urgentie voor iedereen van belang is. Wij zien directe kansen op versnelling wanneer wij de hierboven genoemde afspraken kunnen meenemen in ons lopende traject Omgevingsvisie Moerdijk 2040 dat dit najaar wordt afgerond.

We vertrouwen erop dat wij de voorliggende complexe opgave samen op kunnen pakken. Graag wisselen we hierover met u van gedachten. Bijvoorbeeld tijdens het aankomende bezoek van uw Staten aan ons gezamenlijke Havenbedrijf Moerdijk NV op 21 april a.s.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,



ir. J.C. Slagboom



A.J. Moerkerke

Bijlagen:

- Bijlage 1 Positiebepaling college Moerdijk
- Bijlage 2 concept kaart Omgevingsvisie Moerdijk 2040

BIJLAGE 1

Positiebepaling t.a.v. energie infrastructuur projecten

Vanuit onze strategische positie in de energie-infrastructuur, en het maatschappelijk belang van de verduurzamingsopgave, nemen we als gemeente Moerdijk onze verantwoordelijkheid voor de toekomst. Daarom kiezen we als gemeente Moerdijk voor de (door)ontwikkeling van het Haven- en Industrierrein tot een energieknooppunt van nationaal belang. Als gemeente hebben we een sleutelrol om tot een goede ruimtelijke inpassing te komen van een aantal grootschalige energieprojecten. Dit betreft onder andere een extra 380KV-station, de Delta Rijn Corridor en de aanlanding van duurzame energie vanuit windparken op zee. Dit zijn projecten die allemaal een behoorlijke impact hebben op de omgeving, zowel qua ruimtebeslag als qua milieudruk.

We stellen dan ook als voorwaarde dat in gemeente Moerdijk alleen energieprojecten landen die een lokale koppeling hebben richting de verduurzamingsopgaven van de Moerdijkse industrie of lokale en regionale opgaven. Opgaven zonder lokale of regionale koppeling horen op een andere plek. Nationale en regionale energie-infrastructuur wordt ingepast op het (boven)regionale Haven- en Industrierrein. Waar dit niet mogelijk is, vindt inpassing plaats met respect voor de omgeving, ook als dat meer geld kost. Alleen op deze manier kan het gebied zich in balans en met behoud van maatschappelijk draagvlak ontwikkelen.

Naast een zorgvuldige inpassing sturen we op het creëren van meerwaarde voor gemeente Moerdijk en de regio. Dit kan gaan over meerwaarde voor de verduurzaming van Moerdijkse industrie, maar ook om bijdragen aan de Moerdijkse opgaven op het gebied van verstedelijking (bereikbaarheid, wonen, werken, landschap), de leefbaarheid en realisatie van lokale verduurzamingsopgaven, maar ook meekoppelkansen voor een toekomstbestendig regionaal energienet. De nationale, regionale en lokale ontwikkelingen gaan hand in hand, zodat Moerdijk zich toekomstbestendig kan ontwikkelen als veilige en aantrekkelijkere plek om te wonen, werken en recreëren. We beschouwen investeringen (door betrokken partijen) die significant bijdragen aan die meerwaarde als randvoorwaardelijk.

Parallel aan het proces van de Omgevingsvisie Moerdijk 2040 worden gesprekken gevoerd met betrokken partijen om ten aanzien van de te maken keuzes gezamenlijk te bepalen hoe deze ontwikkelingen in balans met de omgeving kunnen plaatsvinden. We verwachten dat betrokken partijen aansluiten bij de uitgangspunten uit onze Omgevingsvisie. Wij sturen daarbij op een integrale aanpak en een goed participatieproces met bewoners door de initiatiefnemers van de plannen.

BIJLAGE 2 concept Omgevingsvisie Moerdijk

